

C.U.SHAH UNIVERSITY

Summer Examination-2019

Subject Name: Electrical Machine- II

Subject Code: 2TE04EMC1

Branch: Diploma (Electrical)

Semester: 4 Date : 15/04/2019

Time : 02:30 To 05:30

Marks : 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

Q-1

Attempt the following questions:

(14)

Slip =

- a) A) $N_s - N$
B) $N_s + N$
C) $N - N_s$
D) $N + N_s$

_____ can improve the Power Factor.

- b) A) Inductor
B) Resistor
C) Capacitor
D) None of the above

_____ is the type of single phase induction motor.

- c) A) Capacitor Start Capacitor Run type I.M.
B) Slipring I.M.
C) Shaded Pole Motor
D) Both A & B

What is the unit of torque?

- d) A) Newton
B) Newton* Meter
C) Meter/Sec
D) Newton /Meter²

Dynamo or silicon steel is used in stator to reduce_____.

- e) A) Iron Loss
B) Cu Loss
C) Mech. Loss
D) Eddy Current Loss

Slip ring is generally made of _____ material.

- f) A) Carbon
B) Silicon
C) phosphorus bronze
D) None of the above

- The power developed by synchronous motor will be maximum at ____load angle.
- A) 0
 g) B) 45
 C) 70
 D) 90
- Synchronous motor can be operated at which power factor?
- A) Lagging
 h) B) Leading
 C) Unity
 D) All of the above
- The term cogging is related with which machine?
- A) Transformer
 i) B) Synchronous Motor
 C) Induction Motor
 D) All of the above
- Shaded pole type motor is _____.
- A) Constant Speed Motor
 j) B) Single Phase Motor
 C) Three Phase Motor
 D) None of the above
- Synchronous Speed =
- A) Constant Speed
 k) B) Speed of Rotating Field
 C) $120 \cdot f/P$
 D) All the Above
- _____device is used in starter for protection.
- A) Circuit Breaker
 l) B) Thermal Overload Relay
 C) Fuse
 D) All of the above
- Phase difference is _____in Three phase Supply.
- A) 100
 m) B) 90
 C) 120
 D) 180
- 2 H.P.=
- A) 735.5 Watt
 n) B) 1471 Watt
 C) 0.735 KWatt
 D) All of the Above

Attempt any four questions from Q-2 to Q-8

- Q-2 Attempt all questions (14)**
- A Compare squirrel cage induction motor with slip ring induction motor. 7
- B Derive relation between full load torque and maximum torque for induction motor. 7
- Q-3 Attempt all questions (14)**
- A Write down need of starter in three phase induction motor. Write down function of starter and give types of it. 7
- B List out methods for speed control of three phase induction motor and explain 7

	any two in detail.	
Q-4	Attempt all questions	(14)
A	Which are types of single phase induction motor? Explain any one of them with necessary figure.	7
B	Draw and explain electronic fan regulator.	7
Q-5	Attempt all questions	(14)
A	List out methods for starting synchronous motor. Explain any one method in detail.	7
B	Explain V curve of synchronous motor with appropriate circuit diagram.	7
Q-6	Attempt all questions	(14)
A	What is universal motor? List out types of it. Explain any one universal motor.	7
B	Compare induction motor with synchronous motor.	7
Q-7	Attempt all questions	(14)
A	Draw and explain scharge motor.	7
B	What is alternator? Explain construction of alternator.	7
Q-8	Attempt all questions	(14)
A	Derive emf equation for alternator.	7
B	List out features, advantage and disadvantage of synchronous motor.	7

ગુજરાતી

Q-1	નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો. સ્વિલપ =	(14)
	A) $N_s - N$	
a)	B) $N_s + N$	
	C) $N - N_s$	
	D) $N + N_s$	
	_____ એ પાવર ફેક્ટર સુધારવામાં મદદ કરે છે..	
	A) ઈન્ડક્ટર	
b)	B) અવરોધ	
	C) કેપેસીટર	
	D) એક પણ નહિ	
	_____ એ સિંગલ ફેઝ ઈન્ડક્શન મોટર નો એક પ્રકાર છે.	
	A) કેપેસીટર સ્ટાર્ટ કેપેસીટર રન પ્રકાર ની ઈન્ડક્શન મોટર	
c)	B) સ્વિલપરિંગ પ્રકાર ની ઈન્ડક્શન મોટર	
	C) શેડ્ડ પોલ મોટર	
	D) A અને B બન્ને	
d)	ટોર્ક નો એક્મ શુ છે ?	

- A) ન્યુટન
- B) ન્યુટન* મીટર
- C) મીટર/સેકન્ડ
- D) ન્યુટન/ મીટર²

ડાઈનેમો સિલિકોન સ્ટીલ એ _____ વ્યય ઘટાડવા વપરાય છે.

- A) લોહ વ્યય
- e) B) કોપર વ્યય
- C) યાંત્રિક વ્યય
- D) એડી પ્રવાહ વ્યય

સામાન્ય રીતે સ્લીપરિંગ _____ મટિરિયલ ની બનેલી હોય છે .

- A) કાર્બન
- f) B) સિલિકોન
- C) ફોસફરસ બ્રોંઝ
- D) એક પણ નહિ

સિન્ક્રોનસ મોટર દ્વારા ડેવેલોપ થતો પાવર _____ એંગલ ઉપર મેક્સિમમ હશે..

- A) 0
- g) B) 45
- C) 70
- D) 90

સિન્ક્રોનસ મોટર નીચેના કયા પાવર ફેક્ટર પર ઓપરેટ થઈ શકે ?

- A) લેગીંગ
- h) B) લીડીંગ
- C) યુનીટી
- D) ઉપર ના બધા જ

કોર્ગિંગ કયા મશીન સાથે સંકળાયેલ છે?

- A) ટ્રાન્સફોર્મર
- i) B) સિન્ક્રોનસ મોટર
- C) ઈન્ડક્શન મોટર
- D) ઉપર ના બધા જ

શેડ્ડ પોલ મોટર એ _____ મોટર છે.

- j) A) અચળ ઝડપ મોટર

B) સિંગલ ફેઝ મોટર

C) શ્રી ફેઝ મોટર

D) એક પણ નહિ

સિન્ક્રોનસ ઝડપ =

A) અચળ ઝડપ

k) B) રોટેટિંગ ફિલ્ડ ની ઝડપ

C) $120 \cdot f / P$

D) ઉપર ના બધા જ

_____ ઉપકરણ એ બચાવ માટે સ્ટાર્ટર માં ઉપયોગ થાય છે.

A) સર્કિટ બ્રેકર

l) B) થર્મલ ઓવરલોડ રીલે

C) ફ્યુઝ

D) ઉપર ના બધા જ

શ્રી ફેઝ સપ્લાય માં _____ ફેઝ તફાવત હોય છે.

A) 100

m) B) 90

C) 120

D) 180

2 H.P. =

A) 735.5 વોટ

n) B) 1471 વોટ

C) 0.735 કિ. વોટ

D) ઉપર ના બધા જ

નીચેના પ્રશ્નો માંથી કોઈ પણ 4 ના જવાબો આપો. Q-2 to Q-8

Q-2	નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો.	(14)
A	સ્ક્રિવરલ કેજ ઈંડક્શન મોટર અને સ્લિપરિંગ પ્રકાર ની ઈંડક્શન મોટર વચ્ચે નો તફાવત લખો.	7
B	ઈંડક્શન મોટર માટે ફુલ લોડ ટોર્ક અને મેક્સિમમ ટોર્ક નું સુત્ર તારવો.	7
Q-3	નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો.	(14)
A	શ્રી ફેઝ ઈંડક્શન મોટર માટે સ્ટાર્ટર ની જરુરિયાત વર્ણવો . સ્ટાર્ટર ના પ્રકાર અને કાર્ય જણાવો.	7
B	શ્રી ફેઝ ઈંડક્શન મોટર માટે ઝડપ નિયંત્રણ ની રીતે ના નામ લખો. કોઈપણ બે રીત વર્ણવો.	7
Q-4	નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો.	(14)
A	સિંગલ ફેઝ ઈંડક્શન મોટર ના પ્રકાર લખો. કોઈપણ એક આકૃતિ સાથે વર્ણવો.	7
B	આકૃતિ સાહ ઈલેક્ટ્રોનિક ફેન રેગ્યુલેટર વર્ણવો.	7
Q-5	નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો.	(14)

	A	સિન્ક્રોનસ મોટર ને ચાલુ કરવાની રીતિ ના નામ લખો. કોઈપણ એક આકૃતિ સાથે વર્ણવો.	7
	B	સિન્ક્રોનસ મોટર ના ' V ' ગ્રાફ વીશે વિગતવાર સમજાવો.	7
Q-6		નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો.	(14)
	A	યુનિવર્સલ મોટર શુ છે અને તેના પ્રકાર લખો? કોઈપણ એક આકૃતિ સાથે વર્ણવો.	7
	B	ઇન્ડક્શન મોટર અને સિન્ક્રોનસ મોટર વચ્ચે નો તફાવત લખો.	7
Q-7		નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો.	(14)
	A	આકૃતિ સહ શ્રાગે મોટર સમજાવો.	7
	B	ઓલ્ટરનેટર શુ છે? ઓલ્ટરનેટર ની રચના સમજાવો.	7
Q-8		નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબો આપો.	(14)
	A	ઓલ્ટરનેટર નુ emf સુત્ર તારવો.	7
	B	સિન્ક્રોનસ મોટર ના લક્ષણો , ફાયદા અને ગેરફાયદા સમજાવો.	7

